

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport

Številka: 010-02/14-20/
Ljubljana, 4. 2. 2015

EPA 275-VII

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) sprejela

M n e n j e

k obravnavi Poročila Sveta za radiodifuzijo za leto 2013

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 22. seji 4. 2. 2015 obravnavala Poročilo Sveta za radiodifuzijo za leto 2013, ki ga je v obravnavo v Državni zbor predložil Svet za radiodifuzijo.

Komisija se je **seznanila** s poročilom.

* * *

Svet za radiodifuzijo (v nadaljevanju: Svet) v Poročilu predstavlja rezultate in ugotovitve na podlagi dela, ki ga je opravil v letu 2013 v skladu s pristojnostmi, opredeljenimi v Zakonu o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 - UPB, 36/08 - ZPOMK-1, 77/10 - ZSFCJA, 90/10 - odl. US, 87/11 - ZAVMS in 47/12), in na podlagi načrta dela za leto 2013.

Komisija ugotavlja, da je Svet 2013 realiziral 83 odstotkov z letnim načrtom predvidenih nalog. Nerealizirane oz. v postopku pa so priprava delne radijske strategije razvoja radijskih programov, javni razpisi za dodelitev radijskih frekvenc za opravljanje radiodifuzije, sodelovanje na domačih in mednarodnih znanstvenih ali strokovnih konferencah in izboljšanje komunikacije s pristojnim ministrstvom. Svet je na posvetovanju z Agencijo za pošto in elektronske komunikacije RS (APEK, od 2014 AKOS, v nadaljevanju: Agencija) v letu 2013 glede retransmisije tujih televizijskih programov v kablinskih in IPTV omrežjih v RS z namenom razjasnitve umeščanja lokaliziranih oglasov in slovenskih podnapisov v tuje televizijske programe ter dileme o pristojnosti, nadzoru in licenciranju med drugim ugotovil, da je slovenska medijska zakonodaja strožja od evropske Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah, da je nujna deregulacija, selektivna regulacija, sprememba zakonodaje, liberalizacija slovenskega trga, opredelitev meril za retransmisijo in rešitev vprašanja vpisa v razvid medijev. Eden od problemov so targetirani programi, ki so licencirani v drugih evropskih državah, (ne)ukrepanje Inšpektorata RS za kulturo in medije ter Agencije, prodaja oglasnega prostora v Sloveniji, zagotovitev enakopravnega položaja za slovenske izdajatelje pred nelojalno konkurenco in pomanjkanje strategije medijskega razvoja. Delovna skupina Sveta je pripravila tudi predloge sprememb Zakona o medijih na področju nadzora avdiovizualne produkcije, in sicer glede opredelitev pojma avdiovizualnega dela, kaj je vključeno v zahtevani delež slovenskih avdiovizualnih del v letnem oddajnem času izdajatelja

(izdajatelj v kvoto všteto vsako predvajanje avdiovizualnega dela skupaj s ponovitvami, s čimer siromašijo programsko ponudbo in produkcijo avdiovizualnih del) in natančnejša opredelitev posebne programske zahteve do RTV Slovenija, ki ima kot javni zavod pomembno vlogo pri spodbujanju slovenske produkcije ter ohranjanju slovenske kulturne dediščine (za zahtevano minimalno količino ur slovenskih avdiovizualnih del neodvisnih producentov bi lahko imela samo in skoraj pol manj letnega oddajnega časa, kot ga je imela 2008). Predlog sprememb predvideva tudi uvedbo strožjih kazni za nespoštovanje zakona na področju izpolnjevanja kvot slovenskih avdiovizualnih del. Svet je opozoril na nekatere negativne posledice odsotnosti radijske strategije, saj naj bi npr. le še 40 frekvenc pokrivalo dovolj veliko ozemlje ali dovolj veliko število prebivalcev oz. so te pomembne glede na geografske in tehnične značilnosti.

Komisija ugotavlja, da je izvirni problem, kot ga zaznava Svet, predvsem odsotnost strategije razvoja radiodifuzije v Sloveniji. Ugotavlja, da je Svet pri svojem delu ugotovil še druge negativne trende, ki zavirajo razvoj radiodifuzije v Sloveniji. Agencija še vedno ni sprejela strategije razvoja radijskih in televizijskih programov, ki bi omogočala pripravo pogojev in meril za namen javnih razpisov za podelitev radiofrekvenčnih resursov za analogno zvokovno radiodifuzijo, zato Svet ni uvedel nobenega postopka javnega razpisa. Odsotnost strategije na področju radiodifuzije vpliva na (pre)determiniranosti radiodifuznega prostora v obdobju po osamosvojitvi, zlasti pri porazdelitvi območij pokrivanja posameznih radijskih programov, saj je bila večina frekvenc na višinskih oddajnih točkah (ki lahko pokrijejo večja območja) oddana že 1993.

Komisija ugotavlja, da Svet glede predhodnih mnenj v Agenciji zaznava trend zmanjševanja zahtevkov s strani izdajateljev medijev, saj je Svet 2013 dal 5 pozitivnih predhodnih mnenj za izdajo radijskih oz. televizijskih dovoljenj (2012 6) in 4 mnenja za prenos dovoljenja za radijsko oz. televizijsko dejavnost (2012 13). Glede programov s statusom posebnega pomena pa je Svet 2013 in 2012 podal po eno pozitivno predhodno mnenje za dodelitev, za odvzem statusa pa eno mnenje 2013. Svet je RTV Slovenija 2013 dal 11 pozitivnih predhodnih mnenj, 2012 pa 2. Svet pri tem opozarja na naraščajoči trend nesprejemljivega neravnovesja pri podeljevanju frekvenc javnemu zavodu na škodo zasebnih izdajateljev medijev. Komisija ugotavlja tudi trend nenadzorovane koncentracije moči na trgu, kar pomeni postopno marginaliziranje in celo izginjanje malih radijskih izdajateljev ter lokalnih radijskih postaj.

Komisija na podlagi ugotovitev Sveta in predstavljene problematike opozarja, da mora biti sprejem strategije razvoja prednost pristojnega ministrstva. Strategija bi pomenila strokovno sistemsko podlago za sodobnejšo medijsko zakonodajo, ki jo Slovenija nujno potrebuje. Svet ima po Zakonu o medijih kot neodvisno strokovno telo le formalno vlogo z zelo omejenimi pristojnostmi, ki ne dovoljujejo učinkovite regulacije na področju radiodifuzije, tudi zaradi neustrezno urejenega statusa v razmerju do Agencije, ki mora Svetu sicer zagotavljati vso tehnično, strokovno, finančno in administrativno podporo pri njegovem delovanju. Komisija podpira opozorila Sveta, da bi moral nov zakon na novo opredeliti vlogo Sveta in njegove pristojnosti v smeri njegove večje strokovne in administrativne tehnične avtonomije ter posledično učinkovitosti. Komisija še opozorja na večjo ažurnost Sveta pri pripravi poročila, saj so njegove ugotovitve temeljna podlaga za definiranje problemov in hkrati predpriprava za pospešeno oblikovanje rešitev na področju radiodifuzije.

* * *

Za poročevalca je bil določen član komisije Tomaž Horvat, mag..

Mag. Damijana Zelnik, l.r.
sekretarka

Dr. Zoran Božič, l.r.
predsednik